

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балалардың шығармашылығын дамытуда инновациялық тәсілдер

ЖАРИЯЛАНДЫ
07.01.2026СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/186451/>**Каракеева Мархабат Қуанышовна**

Тәрбиеші

Қызылорда обл., Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті

ЖШС «Ақниет 2» балабақшасы.

Кіріспе

Шығармашылық — баланың айналаны жаңаша қабылдап, өздігінен шешім таба білу қабілеті. Ол тек сурет салу немесе өлең шығару ғана емес; шығармашылық — ойлау еркіндігі, қиялдың ұшқырлығы, жаңа идея ұсыну, басқаша жол іздеу. Мұндай қабілет балаға тек өнер саласында ғана емес, кез келген өмірлік жағдайда бағыт тауып, қиындықты икемді түрде шешуге көмектеседі. Шығармашылық қасиеттер ерте жастан қалыптаспаса, кейін дамыту әлдеқайда күрделене түседі. Себебі мектепке дейінгі шақта бала қоршаған ортаны еркін зерттеп, қателесуден қорықпай, өз ойын жасырмай айтуға бейім келеді. Дәл осы табиғи еркіндік дұрыс бағыт алған кезде болашақ шығармашылық әлеуеттің негізі қаланады. Мектепке дейінгі кезең — шығармашылық қабілеттерді табиғи жолмен ашуға ең қолайлы шақ. Балабақшадағы дамытушы орта, ойын мен зерттеу элементтері, тәрбиешінің қолдаушы көзқарасы баланың өзіндік көзқарасын қалыптастырып, бастама көтеруге жетелейді.

Сондықтан балабақшада оқу-тәрбие процесін жаңашыл, баланың белсенділігін арттыратын тәсілдермен ұйымдастыру ерекше мәнге ие. Инновациялық тәсілдер баланы дайын үлгілерді қайталауға емес, өз бетінше ойлауға, ізденуге, жаңа шешім ұсынуға үйретеді. Осы тұрғыда инновациялық технологиялар мен әдістер шығармашылық дамудың пәрменді құралы болып табылады және оларды жүйелі қолдану баланың тұлғалық өсуіне нақты ықпал етеді.

Негізгі бөлім

1. Инновациялық тәсілдердің мәні

Инновациялық тәсілдер — баланы белсенді қатыстыруға, дербес ойландыруға, ізденіске жетелеуге бағытталған әдістер жүйесі.

Олардың негізгі ерекшелігі: баланы дайын жауапқа емес, шешім табу процесіне енгізу.

Шығармашылық тапсырмаларда бала:

- елестетеді,
- салыстырады,
- өзгертеді,
- жаңасын құрастырады.

Сөйтіп шығармашылық ойлаудың негізгі механизмдері біртіндеп қалыптасады.

2. Дамытушы орта және еркін әрекет

Инновациялық жұмыстың табысты болуы ең алдымен дамытуға бағытталған ортаға байланысты. Топ бөлмесінде материалдар қолжетімді, қауіпсіз, баланың еркін тәжірибе жасауына лайық болуы тиіс.

Балаға бояуды, табиғи материалды, түрлі құрылымдық ойыншықтарды ұсыну — оның ізденісін арттырады. Педагог баланың әрбір ерекше шешімін қолдап, сын айтуға емес, бағыт беруге мән береді. Осылайша бала еркін әрекет етіп, қателесуден қорықпайды — бұл шығармашылықтың басты шарты.

3. Инновациялық әдістердің негізгі бағыттары

Жобалық-шығармашылық жұмыс.

Балалар өз идеясына сүйеніп жоспарлайды, макет жасайды, көрме әзірлейді. Бұл үдерісте қиялмен бірге жауапкершілік, ұйымдастыру қабілеті де дамиды.

Технологиялық және цифрлық элементтерді пайдалану.

Интерактивті тақта, мультимедиялық материалдар, анимация құрастыруға арналған қарапайым бағдарламалар — баланың ойлау көкжиегін кеңейтеді, ақпаратты түрлі формада бейнелеуге үйретеді.

Сенсорлық және эксперименттік ойындар.

Бала заттардың қасиеттерін зерттеп, нәтижесін шығармашылық түрде көрсетеді: суретке түсіреді, жапсырады, бейне құрастырады.

Интеграцияланған іс-әрекет.

Сурет, музыка, қимыл-қозғалыс және тіл дамыту элементтерін бір әрекетке біріктіру — шығармашылықты кешенді түрде дамытады.

4. Тәрбиешінің рөлі

Инновациялық тәсілдерде тәрбиеші — бақылаушы емес, серіктес және жетекші. Ол баланың идеясын құрметтеп, бағыт береді, сұрақтар арқылы ойлануға итермелейді. Басты міндет — баланың ішкі қызығушылығын сақтап, әрбір шағын жетістікке қуана білуіне жағдай жасау.

Тәрбиеші балаларды салыстырудан, «дұрыс — бұрыс» схемасынан алшақ ұстап, әр баланың ерекше стилін бағалайды. Осылайша шығармашылық өздігінен гүлденеді.

5. Ерекше білім беруді қажет ететін балалар үшін маңызы

Инклюзив және оңалту орталықтарындағы балалар үшін инновациялық шығармашылық тәсілдер — өз-өзін білдірудің қауіпсіз жолы.

Сурет, музыка, модельдеу арқылы бала ішкі сезімін жеткізіп, қарым-қатынасқа біртіндеп еркін қосылады. Тапсырмалар жеке мүмкіндігіне қарай бейімделгенде, табыс сезімі пайда болып, өзіне деген сенім нығаяды.

Сондықтан шығармашылық — тек эстетикалық даму емес, сонымен бірге психологиялық қолдау құралы.

Қорытынды

Инновациялық тәсілдер балалардың шығармашылық қабілетін терең ашады, оларды дербес ойлауға, жаңа шешім табуға, бастама көтеруге үйретеді.

Балабақшадағы дамытушы орта, педагогтің кәсіби шеберлігі және баланың еркін әрекет етуіне мүмкіндік — шығармашылық тәрбиенің негізгі шарттары.

Шығармашылық баланың тұлғалық дамуына қуат беріп, болашақта қоғамда белсенді, жаңашыл азамат болып қалыптасуына негіз қалайды.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Ұзақбаева С.А. Мектепке дейінгі тәрбие негіздері. – Алматы: Педагогикалық баспа, 2018.
2. Сейсенбаева А.Қ. Мектепке дейінгі педагогика. – Алматы: Университет баспасы, 2019.
3. Жұмабекова Ф.Н. Балалардың шығармашылығын дамыту әдістемесі. – Алматы, 2020.
4. Баймұханбетова Г.К. Мектепке дейінгі ұйымдардағы инновациялық технологиялар. – Шымкент, 2021.
5. «Балабақша» журналы. – Шығармашылық іс-әрекетті ұйымдастыру тәжірибесі. – 2021–2024 жж.
6. «Мектепке дейінгі білім беру» журналы. – Инновациялық әдістер және дамытушы орта. – 2020–2024 жж.

7. «Отбасы және балабақша» журналы. – Баланың шығармашылық әлеуетін қолдау. – 2019–2023 жж.
8. Әбдіжапарова Л. Мектепке дейінгі ұйымдарда шығармашылықты дамыту. – Нұр-Сұлтан, 2021.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.